

Experții în teoria haosului – managerii momentului în industria prelucrătoare

de CIPRIAN GAVRILIU

Partener Servicii Fiscale, Deloitte România

Industria prelucrătoare din România nu mai poate fi privită de multă vreme în afara contextului global, având în vedere structura companiilor din domeniu, proveniența materiilor prime și piețele de desfacere. Totodată, industria trebuie privită prin prisma interconectării din multiple perspective – geografică, tehnologică sau cu alte domenii de activitate. Astfel, provocările cu care se confruntă trebuie analizate și tratate în consecință. La o privire de ansamblu, acestea pot fi grupate în două mari categorii – provocările legate de protecția mediului și cele de pe piața forței de muncă.

Protecția mediului preocupă tot mai mult comunitatea de afaceri internațională, având în vedere estimările sumbre cu privire la calitatea vieții pe planetă în lipsa unor măsuri drastice de reducere a poluării. În acest context și odată cu pătrunderea tinerelor generații în rândul antreprenorilor/managerilor, la nivel mondial prinde contur modelul de business circular.

Este vorba despre o schimbare de paradigmă în antreprenoriat și nu numai, de la accentul pe maximizarea profitului la cel pe protecția mediului și implicare socială. Acest model presupune găsirea unor soluții prin care produsul fabricat (dacă este poluant) să fie transformat după ce expiră într-unul nou, poate cu calități similare, care, la rândul său, să fie reciclat, refolosit sau utilizat ca materie primă pentru alte produse. Mai mult, compania urmărește reciclarea pe tot lanțul (nu doar să plătească pentru colectarea deșeurilor), pentru a se asigura că este eficientă.

La prima vedere, compromisul legat de profit poate părea o utopie, însă doar pentru antreprenorii ajunși la maturitate. Pentru noile generații, protecția mediului,

schimbările climatice, implicarea în comunitate/societate capătă tot mai multă importanță.

Și în piața muncii perspectivele sunt revoluționare. Populația activă scade în statele dezvoltate, iar cele emergente, precum România, se confruntă cu migrația către aceste piețe, în căutarea confortului social pe care țara de origine nu a reușit să îl asigure. Astfel, este nevoie de politici sociale, de educație, pentru atragerea și menținerea forței de muncă, dar și de stimularea pe toate planurile a cercetării și dezvoltării, care ar putea să limiteze migrația creierelor.

**„ORICE PROFESOR CARE
POATE FI ÎNLOCUIT DE
UN CALCULATOR AR
TREBUI ÎNLOCUIT DE
UN CALCULATOR” –
ISAAC ASIMOV**

În paralel, pentru a suplini deficitul de forță de muncă, multe companii din România iau în calcul implementarea roboților, care, dincolo de performanțele tehnice, oferă și avantaje fiscale – tratamentul contabil și fiscal diferă pentru un mijloc fix, care este amortizat și poate funcționa continuu (în anumite cazuri), în comparație cu un angajat

care poate munci 40 de ore pe săptămână și pentru care statul percepe taxe de peste 40% din salariul brut.

O astfel de abordare, favorabilă maximizării profitului, poate însă genera schimbări profunde în structura societății și a meseriilor viitorului. În 5-10 ani, multe activități ar putea fi preluate de roboți. În prezent, aceștia sunt folosiți pentru operațiuni de rutină, dar încep să fie utilizați din ce în ce mai mult în operațiuni pe care oamenii nu pot să le facă sau pe care roboții le fac mult mai bine. Sunt tot mai multe cazuri în care roboții sunt implicați în operațiuni complexe și începem să întâlnim companii unde majoritatea operațiunilor, aproape de 100%, sunt efectuate de roboți.

Iar acesta este doar începutul. Revoluția roboților presupune transformări mult mai complexe, pe mai multe direcții, cele mai importante fiind realitatea augmentată (în care roboții ajung să imite foarte bine realitatea umană), realitatea virtuală (omul intră într-un mediu virtual, care imită realitatea de zi cu zi) și Internet of Things – IoT (care presupune interconectarea tuturor dispozitivelor care ne înconjoară – de la telefon la mașină, aparatura electrocasnică, sistemul de siguranță al casei etc.). Iar acestea sunt deja parte din viața noastră. Așadar, perspectivele pentru industria prelucrătoare sunt foarte complexe, iar la acestea se adaugă dificultățile curente, cum ar fi criza sanitară, cea legată de semiconductoare (materii prime), creșterea prețurilor la energie, inflația și, mai nou, războiul din Ucraina.

În aceste condiții, un bun manager sau antreprenor, din România sau de oriunde, trebuie să fie un bun cunoscător al teoriei haosului, în care o mică schimbare dintr-un sistem, în cazul nostru sistemul în care operează respectiva întreprindere, poate genera efecte majore într-o fază ulterioară (așa-numitul „efect fluture” – butterfly effect). Cu alte cuvinte, un astfel de manager trebuie să învețe să anticipeze efectele pe termen mediu și lung ale deciziilor sale de business.